

УДК 343.1

І. С. Семенюта

прокурор
Київської місцевої прокуратури № 1**ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ
В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ
ЩОДО ТЕРОРИЗМУ**

Розглянуто загальні правила застосування тримання під вартою. Визначено те, як ці правила проявляються у кримінальних провадженнях щодо тероризму. Установлено, які особливості має застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму, якщо це злочин середньої тяжкості.

Ключові слова: кримінальний процес, прокурор, слідчий суддя (суд), тримання під вартою, терористичні злочини.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що у кримінальному процесі України лише у спосіб і порядок встановлений кримінальним процесуальним законодавством (ст. 19 Конституції України, ч. 1 ст. 9 КПК України) має застосовуватися тримання під вартою, що регулюється положеннями Глави 18 КПК України.

Однак привертає увагу те, що в ч. 5 ст. 176 КПК України законодавцем в імперативній формі визначено запобіжні заходи у вигляді особистого зобов'язання, особистої поруки, домашнього арешту, застави, що не можуть застосовуватися до осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109–114¹, 258–258⁵, 260, 261 Кримінального кодексу України, тобто кримінальних проваджень щодо тероризму.

Тому постає питання щодо того, як має виглядати застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму, оскільки в КПК України одночасно передбачені правила для застосування тримання під вартою незалежно від категорії кримінального провадження та правила, які стосуються лише тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму. Як зазначатиметься в подальшому, між цими правилами виникають певні дискусійні моменти, правильне вирішення яких є необхідним, зважаючи на те, що будь-яке обмеження волі

має відповідати процедурі, встановленій законом (ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод) [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному кримінальному процесі України порядок застосування тримання під вартою вивчався та продовжує вивчатися вченими різнобічно. Серед тих, хто зробив найбільший вклад у розроблення зазначеної теми, є Ю.М. Грошевий, Л.М. Лобойко, М.А. Погорецький, О.Г. Шило, Л.Д. Удалова та ін. Однак дотепер питання про тримання під вартою лише у провадженнях, пов'язаних із тероризмом, залишається недостатньо дослідженим, свідченням чого є відсутність праць на цю тему.

Метою статті є аналіз застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму.

Виклад основного матеріалу. Для повноти й кращого у розуміння окресленої теми спочатку потрібно звернути увагу на такі положення КПК України.

Так, тримання під вартою є найбільш суворим у системі запобіжних заходів кримінального провадження України, на що орієнтує зміст ч. 1, 2 ст. 176 КПК України, згідно з якими у вітчизняному кримінальному процесі запобіжними заходами є особисте зобов'язання, особиста порука, застава, домашній арешт, тримання під вартою. Серед них найбільш м'яким запобіжним заходом вважається особисте зобов'язання, найбільш суворим – тримання під вартою.

Слідчий суддя (суд) може обрати тримання під вартою, якщо слідчий, прокурор доведе, що встановлені під час розгляду клопотання про застосування запобіжних заходів обставини, є достатніми для переконання, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не може запобігти доведеним під час розгляду ризику або ризикам (ч. 2 ст. 176 КПК України).

У свою чергу, ризиками є достатні підстави вважати, що підозрюваний, обвинувачений, засуджений може здійснити одну з таких дій: 1) переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду; 2) знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; 3) незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні; 4) перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином; 5) вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується (ч. 1, 2 ст. 177 КПК України).

Застосування тримання під вартою, як і будь-який інший запобіжний захід, має передбачати досягнення мети, зокрема забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим, засудженим покладених на них процесуальних обов'язків (ч. 1, 2 ст. 177 КПК України).

Як окремо зазначено в ч. 2 ст. 177 КПК України, слідчий, прокурор не мають права ініціювати питання про застосування запобіжного заходу без наявності для цього підстав. Як щойно визначено, ними існування одного або декількох ризиків (ч. 1 ст. 177 КПК України), наявність обґрунтованої підозри (ч. 2 ст. 177 КПК України), що має на меті забезпечення виконання процесуальних обов'язків (ч. 1 ст. 177 КПК України), недостатність застосування більш м'якого запобіжного заходу. Якщо це тримання під вартою, то мають бути дотримані вимоги й ч. 2 ст. 184 КПК України, за якою запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як:

– до особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який законом передбачено

основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 КПК України, буде доведено, що підозрюваний не виконав обов'язки, покладені на нього за умов застосування раніше обраного запобіжного заходу, або не виконав у встановленому порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує;

– до раніше судимої особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до трьох років, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 КПК України, буде доведено, що, перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

– до раніше не судимої особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до п'яти років, – виключно у разі, якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 КПК України, буде доведено, що перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину;

– до раніше не судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років;

– до раніше судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад три роки;

– до особи, яку розшукують компетентні органи іноземної держави за кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким може бути вирішено питання про видачу особи (екстрадицію) такій державі для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку, в порядку

і на підставах, передбачених розділом IX КПК України або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Якщо наведені вимоги застосування тримання під вартою порівняти з правилами застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом. Нагадаємо, згідно з ч. 5 ст. 176, ч. 2 ст. 177 КПК України, у кримінальному провадженні має бути повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого та/або: ст. 258 («Терористичний акт») КК України; ст. 258¹. («Втягнення у вчинення терористичного акту»); ст. 258² («Публічні заклики до вчинення терористичного акту»); ст. 258³ («Створення терористичної групи чи терористичної організації»); ст. 258⁴ («Сприяння вчиненню терористичного акту»); ст. 258⁵ («Фінансування тероризму») КК України.

Можна побачити, що у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом, особливістю стає те, що прокуророві та слідчому судді (суду) під час розгляду клопотання про тримання під вартою:

по-перше, не потрібно доводити й відповідно встановлювати, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим ст. 177 КПК України та зазначеним у клопотанні. Про це прямо вказано в ч. 1 ст. 183 цього Кодексу;

по-друге, пропонувати/визначати розмір застави, як того вимагає ч. 3, 4 ст. 183 КПК України, оскільки, повторимо, застава є запобіжним заходом (п. 3 ч. 1 ст. 176 КПК України), а у кримінальних провадженнях за ст. 258-258⁵ КК України цей запобіжний захід не може бути застосований.

У всіх інших вимогах тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму має відповідати загальним положенням КПК України щодо застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, зокрема передбачати: один або декілька ризиків (ч. 1 ст. 177 КПК України), обґрунтовану підозру (ч. 2 ст. 177 КПК України), мету (ч. 1 ст. 177 КПК України) тощо. Адже будь-яких інших заборон, за прикладом ч. 5 ст. 176, ч. 1 ст. 183 КПК України, щодо тримання під вартою у кри-

мінальних провадженнях щодо тероризму (ст. 258-258⁵ КК України) в цьому Кодексі немає.

Зауважимо, що важко підтримати тих учених, які вважають, що за змістом ч. 5 ст. 176 КПК України призводить до порушення принципів пропорційності, справедливості тощо, оскільки у такій категорії проваджень не можна застосувати більш м'які запобіжні заходи [2, с. 266–267; 3].

Так, зауважимо:

– із праць відомого аналітика положень Конвенції з прав людини та основоположних свобод у контексті кримінального процесу Дж. МакБрайда (консультант Ради Європи по правам людини та Організації з безпеки й співробітництва в Європі [4, с. 1]) вбачається, що неможливість застосування іншого запобіжного заходу, окрім тримання під вартою, у справах про тероризм не є недоліком національного законодавства.

Цей науково-практичний діяч із посиленням на відповідні рішення Європейського суду з прав людини неодноразово акцентував увагу, що порушення права на свободу та особисту недоторканість у справах, пов'язаних із тероризмом, мали місце тоді, коли підозра не перевірялася на предмет обґрунтованості [5, с. 56–57], коли вагомих доказів уважати, що особа причетна до тероризму, не існувало [5, с. 62]; коли правоохоронні органи не мали чи не надали достатніх доказів на підтвердження своїх доводів [5, с. 68]; коли обмеження волі шляхом тримання під вартою мало на меті лише «захист суспільства від тероризму» та нічого іншого [5, с. 73] тощо. Проте жодного разу не вказувалося, що у цій категорії проваджень (щодо тероризму) порушення мало місце, оскільки не вирішено питання про можливість застосування альтернативних триманню під вартою запобіжних заходів;

– положення чинного КПК України до вступу в дію піддавалися аналізу з боку Л. Бахмайєр-Вінтер (професора юридичного факультету Університету Комплутенсе, Мадрид, Іспанія), Е. Сванідзе (довготермінового консультанта проекту Ради Європи, колишнього члена Європейського комітету із запобігання катуванням і нелюдського або такого, що принижує гід-

ність, поведження чи покарання) та того ж Дж. МакБрайда [6, с. 1–14, 46]. Проте цими вченими не висловлено будь-яких зауважень до вимог ч. 5 ст. 176 КПК України, зокрема неможливості застосування, окрім як тримання під вартою, у кримінальних провадженнях щодо тероризму. Із цим слід повністю погодитися, оскільки не потрібно забувати, що згідно з Конвенцією Ради Європи про запобігання тероризму [7], Європейською конвенцією про боротьбу з тероризмом [8], будь-який терористичний злочин супроводжується: серйозним залякуванням населення, дестабілізацією в країні, високої ймовірності та настанням вкрай тяжких наслідків. Тобто все, що пов'язано з тероризмом, має серйозну небезпеку для держави в цілому та великого кола людей, а це вже свідчить про наявність значного суспільного та державного інтересу в запобіганні, протидії та припиненні будь-яких терористичних злочинів. Тому зауважимо, що цілком правильно слід визнати позицію слідчих суддів (суддів), які у своїх рішеннях (із посиланням на відповідну практику Європейського суду з прав людини) указують, що під час вирішенні питання щодо тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму суд повинен забезпечити не тільки права підозрюваного, обвинуваченого, а й високі стандарти охорони загальносуспільних прав та інтересів, забезпечення яких вимагає від суду більшої суворості в оцінюванні порушень цінностей суспільства [9];

– попередньо визначено, що у сучасному кримінальному процесі України застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму має відповідати загальним правилам застосування тримання під вартою, окрім двох винятків. У свою чергу, загальні правила застосування тримання під вартою передбачають обов'язок доводити/встановлювати наявність ризиків та докази цього, обґрунтованість підозри, обвинувачення (ст. 184 КПК України) тощо.

Однак у подальшому потрібно також зазначити, незважаючи на те, що застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом, має відповідати загальним правилам

застосування запобіжних заходів за винятком двох обставин (неможливість обрати більш м'який запобіжний захід, непризначення застави як альтернативи тримання під вартою). Певні особливості, навіть з урахуванням цих двох винятків, існують, на них потрібно звернути увагу, оскільки в практичній діяльності слідчого судді, суду, прокурора мають місце порушення вимог КПК України під час застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму, крім того, деякі положення КПК України потребують окремого роз'яснення з метою правильного застосування.

Так, зазначимо, хоча під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, згідно з ч. 1 ст. 194 КПК України, слідчий суддя, суд зобов'язаний установити те, чи доводять надані сторонами кримінального провадження докази обставини, які свідчать про: 1) наявність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення (п. 1 ч. 1 ст. 194 цього Кодексу); 2) наявність достатніх підстав уважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачений статтею 177 КПК України, на які вказує слідчий, прокурор (п. 2 ч. 1 ст. 194 цього Кодексу); 3) недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризику або ризикам, зазначеним у клопотанні (п. 3 ч. 1 ст. 194 цього Кодексу).

Крім того, як робиться наголос у ч. 4 ст. 194 цього Кодексу, якщо під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу прокурор доведе обставини, передбачені п. 1, 2 ч. 1 ст. 194 цього Кодексу, тобто наявність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення, наявність достатніх підстав вважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачених статтею 177 КПК України, про що вказано в клопотанні. Проте це не доведе обставин, передбачених п. 3 ч. 1 ст. 194 КПК України, зокрема недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризику або ризикам, зазначеним у клопотанні. Слідчий суддя, суд має право застосувати більш м'який запобіжний захід, ніж той, який зазначе-

ний у клопотанні, а також покласти на підозрюваного, обвинуваченого обов'язки, передбачені ч. 5 ст. 194 КПК України, необхідність покладення яких установлена з наведеного прокурором обґрунтування клопотання.

Незважаючи на це, під час розгляду питання про тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму:

– по-перше, клопотання прокурора, слідчого за погодженням з прокурором, про застосування (обрання) тримання під вартою, слідчий суддя, суд може лише або задовольнити, або відмовити у задоволенні такого клопотання;

– по-друге, клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу, не пов'язаного з позбавленням волі, якщо тримання під вартою вже застосоване, слідчий суддя, суд або не задовольняє, або скасовує тримання під вартою;

– по-третє, клопотання прокурора, слідчого (за погодженням із прокурором) про продовження тримання під вартою, слідчий суддя, суд або задовольняє, або відмовляє у його задоволенні.

Але у будь-якому разі за жодним із зазначених клопотань слідчий суддя, суд не має право обрати інший запобіжний захід, оскільки знову ж таки, хоча ч. 4 ст. 194 КПК України надає йому право, якщо прокурор не доведе недостатність застосування більш м'якого запобіжного заходу, застосувати більш м'який запобіжний захід, ніж той, який зазначений у клопотанні. Не потрібно забувати, що ч. 5 ст. 176 КПК України забороняє обирати альтернативні тримання під вартою запобіжні заходи у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом.

Тому слід визнати неправильною судову практику, коли у зазначеній категорії кримінальних проваджень (щодо тероризму): застосовується інший запобіжний захід, аніж тримання під вартою [10]; додатково обґрунтовується те, чому інший більш м'який запобіжний захід не може бути застосований без посилання на ч. 5 ст. 176 КПК України [11; 12]. Крім того, неправильною є позиція прокурорів, які у клопотанні про обрання, продовження тримання під вартою у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом,

вказують та намагаються довести суду, що інший більш м'який запобіжний захід не зможе запобігти наявним ризикам [13]. Також не зовсім логічною виглядає позиція сторони захисту, яка у зазначених кримінальних провадженнях, намагається довести позицію, що тримання під вартою потрібно змінити на інший, не пов'язаний із позбавленням волі, запобіжний захід [14; 15].

До речі, незрозумілими є обставини, які мали місце 8 грудня 2017 року в Оболонському районному суді м. Києва. Так, прокурор у кримінальному провадженні за ч. 2 ст. 258 КК України заявив клопотання про зміну запобіжного заходу з тримання під вартою на особисте зобов'язання, з чим суд погодився [10]. У цьому разі відбулося пряме порушення положень ч. 5 ст. 176 КПК України, хоч прокурор і обґрунтовував свою позицію вимогами Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод. Зауважимо, якщо з матеріалів цього провадження вбачалося, що тримання під вартою суперечило положенням цього міжнародного документа, то прокурор повинен був заявити клопотання, а суддя міг ухвалити рішення про скасування тримання під вартою та зобов'язати підозрюваного (обвинуваченого) прибувати за кожною вимогою до суду або до іншого органу державної влади, як це передбачено ч. 3 ст. 194 КПК України. Проте аж ніяк не змінювати тримання під вартою на особисте зобов'язання.

Тобто у всіх наведених прикладах не враховано того, що запобіжні заходи у вигляді особистого зобов'язання, особистої поруки, домашнього арешту, застави не можуть бути застосовані до осіб, які підозрюються, обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених ст. 258–258⁵ КК України. Це пряма заборона ч. 5 ст. 176 КПК України. Тому наведемо слушну думку одного із суддів: «Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою є єдиним можливим заходом для забезпечення нівелювання ризиків та дотримання процесуальної дисципліни підозрюваним, обвинуваченим у кримінальних провадженнях, які передбачені ч. 5 ст. 176 КПК України» [16].

У продовження цієї тематики не можна оминати увагою ще одну особливість під

час застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях, пов'язаних із тероризмом. Ідеться про перелік обставин, що підлягає додатковому доведенню і встановленню під час вирішення цього питання.

Так, попередньо вказувалося, що під час вирішення питання про тримання під вартою обов'язковому доведенню/встановленню підлягає: наявність ризиків, обґрунтованої підозри тощо. Однак з урахуванням того, що ч. 2 ст. 183 КПК України визначає додаткові (спеціальні) підстави застосування тримання під вартою, про що попередньо вказувалося. Потрібно звертати увагу на тяжкість злочину, про який ідеться в ч. 5 ст. 176 КПК України, за правилами ст. 12 КК України.

І хоча повідомлення про підозру за ст. 258, ч. 2 ст. 258¹, ст. 258³–258⁵ КК України не створює додаткових (спеціальних) умов застосування тримання під вартою у провадженнях щодо тероризму, аніж ті, про які відзначалося раніше.

Ці злочини належать до категорії тяжких та особливо тяжких, а в п. 4 ч. 2 ст. 194 КПК України вказується таке: «Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою не може бути застосований, окрім як: ... до раніше не судимої особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад п'ять років».

Інша ситуація відбувається у кримінальних провадженнях за ч. 1 ст. 258¹, ч. 1, 2 ст. 258² КК України, оскільки вони належать до злочинів середньої тяжкості (основне покарання не перевищує 5 років позбавлення волі) [3].

Зазначимо, що ми повністю підтримуємо думку А.С. Давтян, що віднесення цих злочинів до середньої тяжкості не є правильним, адже все ж таки це терористичний злочин [17], а будь-який терористичний злочин, як указувалося, супроводжується серйозним залякуванням населення, дестабілізацією в країні, настанням тяжких наслідків тощо, а тому міру покарання потрібно зробити більш суворою.

Так, урахувавши те, що сьогодні ч. 1 ст. 258¹, ч. 1, 2 ст. 258² КК України все ж таки є злочинами середньої тяж-

кості, то під час застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму, починають діяти вже вимоги п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України, але де зазначається: тримання під вартою може бути застосовано до раніше не судимої особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років (тобто злочин середньої тяжкості), якщо прокурором, крім наявності підстав, передбачених ст. 177 КПК України, буде доведено, що перебуваючи на волі, ця особа переховувалася від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджала кримінальному провадженню або їй повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину.

Тобто законодавцем додатково встановлено, що у злочинах середньої тяжкості, якими є ч. 1 ст. 258¹, ч. 1, 2 ст. 258² КК України, тримання під вартою може бути застосовано, якщо:

- існують ризиків, передбачені ст. 177 КПК України;

- існують підстави вважати, що підозрюваний раніше переховувався від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджав кримінальному провадженню або йому повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину.

Проте відразу виникає питання щодо того, як правильно розуміти зміст п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України, адже ризики, передбачені ч. 1 ст. 177 КПК України, та обставини, зазначені в п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України як додаткові (спеціальні) умови застосування тримання під вартою до підозрюваних, обвинувачених у вчиненні злочину середньої тяжкості, схожі за змістом.

Переховування від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджання кримінальному провадженню або повідомлення про підозру у вчиненні іншого злочину (п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України) також є ризиками, передбаченими п. 1, 4, 5 ч. 1 ст. 177 КПК України.

Що ж до того, як розглядають це питання у науці. Згідно зі слухними висновками Л.М. Лобойка, саме наука є тією цариною людської діяльності, що продукує нові, сучасні знання [18]. Тому, на

нашу думку, слід підтримати точку зору В.М. Чорнобука, що п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України за змістом є додатковими (спеціальними) вимогами до застосування тримання під вартою (поряд із вимогами ч. 1 ст. 177 КПК України [19]). Зауважимо, що хоча в Україні відсутня практика застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях за ч. 1 ст. 258¹, ч. 1, 2 ст. 258² КК України де підозрюваний, обвинувачений раніше не судимий. У разі виникнення підстав для взяття під варту потрібно перевіряти і встановлювати те, чи мали місце (поряд із існуванням ризиків, передбачених ч. 1 ст. 177 КПК України) додаткові (спеціальні) умови, зазначені в п. 3 ч. 2 ст. 183 КПК України.

Висновки і пропозиції. Застосування тримання під вартою у кримінальних провадженнях щодо тероризму має відповідати, по-перше, загальним правилам застосування запобіжних заходів, окрім неможливості застосувати більш м'який запобіжний захід, непризначення застави як альтернативи тримання під вартою; по-друге, за результатами розгляду клопотання прокурора про застосування (обрання, продовження) тримання під вартою слідчий суддя, суд має право або задовольнити, або відмовити у задоволенні такого клопотання. А якщо це клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу, то або відмовити у задоволенні, або скасувати тримання під вартою; по-третє, у кримінальних провадженнях за ч. 1 ст. 258¹, ч. 1, 2 ст. 258² КК України, де підозрюваний, обвинувачений раніше не судимий, окрім існування одного або декількох ризиків, передбачених ч. 1 ст. 177 КПК України, потрібно також доводити/встановлювати, що підозрюваний, обвинувачений раніше переховувався від органу досудового розслідування чи суду, перешкоджав кримінальному провадженню або йому повідомлено про підозру у вчиненні іншого злочину.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення 30.08.18)
2. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України. Київ: Правова Єдність, 2017. 824 с.
3. Хитра А., Дашак Я. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія «Юридична». 2016. Випуск № 3. С. 292–302.
4. МакБрайд Д. Сборник научных статей «Европейские стандарты в области свободы объединений»; [перев. и науч. ред. А. Вашкевич]. Минск: Тесей, 2004. 43 с.
5. МакБрайд Д. Європейська конвенція з прав людини та кримінальний процес; [перекл. Д. Шкрюба]. К.: К.І.С., 2010. 576 с.
6. Висновок Директорату з питань правосуддя та захисту людської гідності Генерального директорату I – Права людини і верховенство права Ради Європи «Щодо проекту кримінально-процесуального кодексу України» / Л. Бахмайер-Вінтер, Дж. МакБрайд, Е. Сванідзе. Страсбург, 2011. 91 с.
7. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_712 (дата звернення 07.09.18)
8. Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом від 27.01.1977 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_331 (дата звернення 07.09.18)
9. Ухвала Костянтинівського міськрайонного суду Донецької області від 22.12.2017 року URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71170862> (дата звернення 07.09.18)
10. Ухвала Оболонського районного суду м. Києва від 08.12.2017 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70810387> (дата звернення 07.09.18)
11. Ухвала Любомльського районного суду Волинської області від 05.04.2017 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/65830856> (дата звернення 07.09.18)
12. Ухвала Фрунзенського районного суду м. Харкова від 16.11.2016 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62750779> (дата звернення 07.09.18)
13. Ухвала Марківського районного суду Луганської області від 14.12.2017 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71060138> (дата звернення 07.09.18)
14. Ухвала Фрунзенського районного суду м. Харкова від 27.12.2017 р.

- URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71289573> (дата звернення 07.09.18)
15. Ухвала Фрунзенського районного суду м. Харкова від 29.12.2017 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66774586> (дата звернення 07.09.18)
16. Ухвала Жовтневого районного суду м. Дніпро від 02.09.2016 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/61519315> (дата звернення 07.09.18)
17. Давтян А. Історія становлення й розвитку в законодавстві України кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з публічними закликами до вчинення терористичного акту. *Право і суспільство*. 2015. № 4. Ч. 1. С. 132–137.
18. Лобойко Л.М. Принцип наукової обґрунтованості побудови сучасного кримінального процесу України. Питання боротьби зі злочинністю. 2016. Випуск 31. С. 40–54.
19. Чорнобук В.М. Актуальні питання застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та продовження строків тримання під вартою. *Слово Національної школи суддів України*. 2013. № 4. С. 175–182.
-

Семенюта І. С. Применение содержания под стражей в уголовном производстве, связанном с терроризмом

Рассмотрены общие правила применения содержания под стражей. Определено то, как данные правила проявляются в уголовных производствах, связанных с терроризмом. Установлено то, какие особенности имеет применении содержания под стражей в уголовных производствах, связанных с терроризмом, если данное преступление является преступлением средней тяжести.

Ключевые слова: уголовный процесс, прокурор, следственный судья (суд), содержания под стражей, террористические преступления.

Semenyuta I. Application arrest in criminal proceedings related to terrorism

Considered general rules of the application of detention. Defined, as these rules are manifested in criminal proceedings related to terrorism. Installed, which specifics application arrest in criminal proceedings related to terrorism, if this crime is a crime middle weight.

Key words: criminal process, prosecutor, investigating judge (court), arrest, terrorism crimes.